SỐ THỨ 1484 — NGÀY THỨ SÁU 10 MARS 1922 — NĂM THỨ MƯỜI

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 2

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

MỖI SỐ: 0$02

	6 tháng	3 tháng	1 tháng
Mười nhà:	6$00	3$00	1$00
Các làng và các công-sở	6$90	3$50	1$00
Sáu tháng	3$00	1$75	0$60
Ba tháng	3$00	1$60	0$55
Một tháng	3$00	1$60	0$55
Ngoại-quốc	9$00	4$50	1$75

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-TỈNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC TÂN-VĂN HANOI
Téléphone n° 180

ANNONCES

Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m 066 de large.

1re page : Une seule insertion. . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$15 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

CÁI GƯƠNG TỐT CỦA NGƯỜI TRÊN

ĐỨC HOÀNG-TỬ ĐẠI-NAM TA MUA PHIẾU CÔNG-THẢI TRƯỚC TIÊN TẠI KHO-BẠC HUẾ

Ngày chủ nhật 5 Mars vừa rồi, các Kho-bạc nhà-nước bắt đầu bán phiếu công-thải. Người đến mua phiếu công-thải trước tiên tại Kho-bạc Huế là đức Hoàng-tử Đại-Nam ta. Hôm ấy ngài cùng đi với quan Khâm-sứ Huế, các quan Cơ-mật và các quan chức trong Triều tới tại nhà Kho-bạc, lúc mới bắt đầu mở ngân-quĩ thì ngài bỏ tiền ra mà mua phiếu công-thải trước tiên. Quí-hóa thay ! cái lòng nhiệt-thành công-ích của đức Hoàng-tử Đại-Nam ta, thật là một cái gương tốt cho thần-dân cả nước trông đó mà noi theo vậy.

Thật thế, nước ta là một nước đế-quyền từ thuở, ông vua không những là một đứng chúa-tể cai-trị thần dân, mà lại là một ông cha thảo, một ánh sáng đã chiếu-diệu khắp bốn phương trời, nhất ngôn nhất hành đều là khuôn mẫu cho thần dân cả nước. Cuộc công-thải này là một cuộc công-thải tư chính-phủ Đông-pháp ta phát-hành để làm về việc kinh-tế trong xứ Đông-pháp, chính là một việc công-ích rất lớn-lao lâu dài lắm ; cái nghĩa-vụ làm thần dân trong nước ai cũng phải sốt-sắng về đường công-ích mà ghé cai gánh các vào một phần. Một vị trừ-quân trong nước có cái trách nhiệm chỉ-bảo xướng-xuất mọi điều hay điều phải cho thần dân, nay đức Hoàng-tử Đại-Nam ta đã lấy thân làm mẫu mà chỉ bảo xướng-xuất cho thần dân trong nước ta biết cái nghĩa-vụ nên làm. Tiền-thánh ta đã có dạy rằng : Người trên như gió, người dưới như cỏ ; gió chiều nào thì cỏ lướt theo. Hỏi quốc-dân ta ơi ! Chúng ta là thần dân trong nước, soi cái gương tốt của người trên nhiệt thành công-ích như thế, ta há chẳng nên theo cái gương tốt ấy mà đua nhau bỏ tiền ra mua trái-phiếu để làm trọn cái nghĩa-vụ làm thần dân trong nước du ?

B. Q.

SOUSCRIVEZ A L'EMPRUNT INDOCHINOIS EN PIASTRES

元銀算照債公法東買宜

MUA PHIẾU QUỐC-TRÁI ĐÔNG-PHÁP TÍNH BẰNG BẠC

Ai bảo học-thuật Thái-tây không trọng đường luân-lý ?

Luân-lý là gì ? Theo chữ nho thì luân-lý tức là cái cách người ta ăn ở với nhau trong gia-đình, trong xã-hội thế nào cho có trật-tự, cho được hòa bình ; thành hiền đời trước đã đặt cho người ta một cái khuôn mẫu chung, gọi là năm đạo thường : 1° đạo vua tôi ; 2° đạo cha con ; 3° đạo vợ chồng ; 4° đạo anh em ; 5° đạo bè bạn. Vua kính tôi trung, cha hiền con thảo, chồng xướng vợ theo, anh em yêu nhau, bè bạn tin nhau, thế là hợp với luân-lý ; không thế thì là trái với luân-lý. Theo chữ Tây-văn thì cái chữ *Morale* nghĩa là sự học về cách ăn ở của người ta, cách ăn ở thế nào là nên là phải, chia ra cách ăn ở đối với bản-thân, cách ăn ở đối với người khác, nói tóm lại tức là cái đạo làm người. Người ta sở dĩ cao hơn muôn vật là vì cách ăn ở có tinh nghĩa với nhau, có lễ ý với nhau. Các giống vật khác thì chỉ nhất vì xuân-xuân xuy-xuy, theo cái công lệ tự-nhiên mà cạnh tranh nhau về đường sinh-hoạt, ngoài ăm thực nam nữ không còn biết gì là đạo-đức luân-thường ; đạo-đức luân thường chính là cái cửa ngăn để chia cách người ta với các giống vật khác vậy. Ấy luân-lý có quan-hệ với người ta một thiết như thế.

Nước ta xưa kia học theo đạo giáo Không, Mạnh, mà đạo-giáo Không, Mạnh thì cốt lấy luân-lý làm đầu ; nhờ thế mà gia-đình được ôm-thắm, xã-hội được yên toàn, đã tạo thành được một cái lịch sử mấy ngàn năm cũng có nhiều đoạn sung sướng vẻ vang ; cả cái lâu-đài văn hóa của ông cha ta là xây đắp ở trên cái nền luân lý cả. Từ khi có cái học-thuật mới ở Thái-tây truyền-bá sang đến cõi Á-đông ta ; vì thói thế chuyển đi, mà cái đạo-giáo cũ không được thích hợp với đời nay lắm nữa ; chẳng những là ở nước ta, chính ngay ở nước Tàu là chỗ, tỗ của cái đạo giáo ấy, người Tàu cũng phải công nhận là không thích-hợp với thời thế và quyết ý theo đòi học-thuật Thái-tây. Nước ta là một nước ở dưới quyền bảo-hộ nước Đại-pháp ; mà học-thuật nước Đại pháp chính là nguồn gốc học thuật Thái tây, nên trong khoảng vài mươi năm nay, Nho học càng ngày càng suy, mà Tây-học càng ngày càng thịnh. Song có một điều rất lạ, ai cũng phải nhận nàn thán tiếc là Nho-học càng suy, Tây-học càng thịnh thì người trong nước luân-lý càng thấy những bỏ nhiều ; khiến cho những nhà thủ cựu có nhiều kẻ tưởng nhầm rằng học-thuật Thái-tây không trọng đạo-đức luân-thường bằng đạo giáo Không, Mạnh trước.

Không, không phải thế, như trên kia đã giải, luân lý là đạo làm người, là cái cửa ngăn lẽ thân cách người ta với các giống vật, dù ở đời nào, dù ở nước nào, hễ còn loài người thì còn phải lấy luân-lý làm trọng ; dân-tộc Thái-tây là một dân-tộc văn-minh nhất trong thế-giới ; học-thuật Thái-tây tức là cái học-thuật nung đúc gây dựng nên cái văn-minh vẻ-vang rực-rỡ ấy, có lẽ nào lại những bỏ luân lý hay sao ? Thử xét về các học-thuyết luân-lý ở Thái-tây, những lý-thuyết của các nhà hiền triết Âu-châu về luân-lý học như ông Socrate nước Hy-lạp, ông Pascal nước Pháp, ông Kant nước Đức, cũng chẳng kém gì các bậc hiền-triết ở Đông phương đời xưa, có lẽ nhiều điều bản-bạc lại có phần xác-tạc mà thâm-thúy hơn Tiên-nho ta nhiều. Không nói đến bậc cao như thế, nói ngay về sự giáo-dục phổ thông hi khoa luân-lý cũng là một giáo-khoa thiết-yếu trong khắp các trường học ở các nước đời nay ; bắt kỳ vào một cái trường học nào, mở quyển giáo-khoa ra cũng thấy nhan-nhản những bài học dạy về bổn-phận đối với cha mẹ, bổn-phận đối với anh em, bè bạn ở với nhau thảo hòa là bài học về chồng ở với nhà thì nào là phải đạo, đối với người ở họ hàng phải có tình yêu mến, đối với người đồng loại phải có nghĩa cứu mang ; không có sách nào lại dạy kẻ làm con nên quên ơn cúc-dục, kẻ làm chồng nên phụ nghĩa tao khang, anh em nên coi nhau như cừu thù, bè bạn nên lừa nhau như nghề nghiệp. Nói cho phải thì học-thuật Thái tây, về đường chính-trị, về đường pháp-luật, về đường tính-tế, về đường cách trí, thật có hoàn toàn tinh mật khác với học-thuật Đông-phương ta trước nhiều, nhưng về đường luân-lý, thì cổ kim đông tây cũng cùng in một dấu vậy.

Người mình theo Tây-học mà luân-lý đến nỗi suy đồi, không phải là tại Tây-học không trọng luân-lý đâu, chỉ tại sự học của người mình sai đường lạc nẻo. Học cốt nhất là tập chí ; chí có tại học thì cái tinh thần học-thuật mới cảm hóa được mình. Xét cái mục-đích người mình theo Tây-học, chỉ để mà nghiên-cứu học-thuật thì ít, chỉ để mà mưu kiếm cận-lợi thì nhiều, mượn sự học làm cái thang lên thân phát tài, chứ không phải cầu sự học làm cái phương tập thân xử thế ; chí đã không tại học, thì học-thuật dù có hay cách mấy đi nữa cũng chẳng thấm thía được chút nào. Người ta nói cây quít ở bên này sông thì là cây quít, sang bên kia sông thì hóa làm ra cây chanh. Cũng một cái học-thuật ấy, ở nước Đại-pháp thì thành là một cái học thuật dức-dục tri-dục kiêm-toàn, sang đến nước mình thì trí-dục đã suông mà đức-dục cũng hỏng. Cái văn-minh về tinh-thần không thâu-thái được những cái văn-minh về vật chất thì hấp thụ thật mau, mặc tật pải lải của tôi, ăn tật phải của ngon ở tật phải lâu dài, đi tật phải xe ngựa, lấy mỹ-sắc dâm-thanh làm thích, lấy cùng xa cực xỉ làm vinh, cái dục-vọng không biết thế nào là cùng, thì cái lòng liêm sỉ phải dần dần tàng tận ; người nào người nấy, trong tâm mục chỉ có hai chữ kim tiền, phàm cái gì có thể thỏa được cái thú-đoạn quặc kim tiền, thì dẫu cha con cũng không ản, dẫu vợ chồng cũng không nghĩa, dẫu anh em cũng thành mâu thuẫn, dẫu thân thích cũng hóa người dưng, còn kể gì đến luân-thường đạo-đức. Luân-lý suy đồi là lỗi tại người học, chứ có phải lỗi tại học-thuật đâu.

Muốn bảo tồn luân-lý cho phải cái đạo làm người thì cái mục đích sự học phải cho chính đáng lắm mới được : Học là học chân tri thực tiễn, không phải là học vụ lợi cầu danh, cốt cầm được cái văn-minh về tinh-thần, mà đừng mê cái văn-minh về vật-chất Như thế thì Tây học càng thịnh chừng nào, luân-lý càng xương-minh chừng ấy ; ta học Tây-học quả là bỏ được cái khuyết-điểm của Nho học, mà không mất cái tru điểm của Nho học chút nào.

P.

Có tiền đào lỗ chôn sâu,
Làm thân giữ của, đại dâu lạ đời,
Ai ơi xin nhắn nghe lời,
Kíp nên mua phiếu lấy thời mới khôn.
May ra lại được hàng muôn.

ÂU CHÂU ĐIỆN TÍN

HAVAS

Paris, ngày 8 Mars 1922

Việc Bồi-thường

Đức đã nộp 31 triệu marks or về tuần thứ sáu.

Việc Tây-ban-nha

Tin Madrid. — Tòa Nội-các Tây-ban-nha đã lập thành. M. Sanchez Gerra sung chức thủ-tướng. M. Prira sung chức Ngoại-vụ bộ thượng-thư.

Việc nước Hi-lạp

Có mấy người không biết lên bộ là gì đã giết mất một người làm báo về đảng Venizelos tên là Cavofokis.

VÔ TUYẾN ĐIỆN

Bordeaux, ngày 8 Mars 1922

(Tiếp theo)

Việc Đông-pháp

Bão Petit Journal ngày 7 Mars có đăng một bài đã về sự thịnh-vượng phát đạt của Đông-pháp. Bài ấy nói : Cuộc công-thải Đông-pháp chứng rằng các thuộc địa không phải nhờ thượng quốc cũng có thể sinh hoạt được. Lại nhắc lại rằng trong buổi chiến tranh, Đông-pháp đã giúp Đại-pháp được rất nhiều việc. Trong bài ấy có nói đến cuộc công-thải Đông-pháp thực là một cuộc mới lạ. Lại khen rằng thế là cuộc công-thải này thực là thích hợp với tình tình người bản-xứ và cái kết quả cuộc công-thải này sẽ có ảnh-hưởng tốt tươi đối với cuộc duy nhất cho cõi Đông-pháp. Trong cuộc công-thải này thực là Đông-pháp khuyến nhủ người Cao-mên, người Ai-lao, người Việt-Nam đem tiền mà tín-dụng vào một việc công ích, sau này sẽ gây được những kết-quả tốt tươi về đường chánh-trị.

Trong số báo *Ere Nouvelle* ngày 7 Mars cũng có đăng một bài về cuộc công-thải Đông-pháp. Báo ấy nói cuộc công thải này là một cuộc thí-nghiệm về việc Pháp-Việt đồng tâm hiệp lực vậy. Nhờ có cuộc công-thải này, thì thượng-quốc và thuộc địa sẽ có một dây liên-lạc mật thiết về đường kinh-tế, về đường tinh-thần. Đông-pháp đã giúp thượng-quốc trong buổi chiến-tranh. Nay lại giúp thượng-quốc trong buổi hòa-bình, mà biểu-lộ cái chánh-sách thực dân lương-thiện của Đại-pháp vậy. Cuộc công-thải này sẽ có ảnh-hưởng lớn-lao. Đó là cái tang-chứng rằng người Việt-Nam đồng-tâm hiệp lực với tà một cách tin cẩn vậy.

Báo *Homme libre* bình phẩm về cuộc công thải Đông-pháp có nói : Nước Pháp cho người bản-xứ dự vào mọi công-việc của mình một cách rất là thân-mật. Đó thực là cái chứng rằng ta tin cậy người bản-xứ vậy.

Bordeaux, ngày 9 Mars 1922.

(Ngày hôm qua không trang báo động đã-đội, nên sở Vô-tuyến Hanoi không nhận được tin tức ở Bordeaux).

Ai ơi có chí làm giàu,
Dịp này rất tốt rất mau hỡi ai.
Đem tiền mua phiếu kẻo hoài,
May ra được vạn một mai nên giàu.
Cách hay xin ngỏ cùng nhau.

LỜI ĐÀN BÀ

Nói về văn-chương của nữ-giới ta ngày nay

Cái vòng gái-mán bảo-tàn, bỏ được cái chính *bước đầy* mà sinh ra có văn-tự, để có văn-tự rồi mới sinh ra có văn-chương. Văn-chương là cái hiển hiện để phô bày tư-tưởng của loài người, cái tinh-hoa của một dân-tộc, cái tinh-hồn của một quốc-gia, xem thì thấy biết văn-chương thực là một cái *mãnh lực* rất to ở trong đời vậy. Vì thế mỗi cái nhà trọng-yếu như thế, cho nên sự hay hèn của người, sự thịnh-suy của nước, đều bởi đó mà ra ; người ta muốn xét xem phẩm-cách một người, trình-độ một nước, thì cứ nghiệm xem văn-chương cũng có rõ được hay hèn thịnh-suy ra làm sao vậy.

Nước ta là một nước văn-hiến ở phương Á-đông này, cái nền văn-chương đã bồi đắp lên một cách rực rỡ chói lọi trong mấy nghìn năm nay ; tuy cái nền đó xưa nay chỉ riêng làm một cái sở-hữu của phái râu mày, thì đủ hay đủ thế nào người tự xét cũng đủ biết, ta cũng không muốn phô diễn ra làm chi ; và chăng cái chủ-ý trong bài đây không định bàn đến cái phương-diện văn-chương ấy. Chỉ vì hiềm rằng cái nền ấy ly xưa dẫn nay, chị em mình không được dự có cái công lao bồi đắp vào đó, là vì không có cái bạnh-phận được lọc. Tuy vậy mà trong nữ-giới ta, cũng không phải là không có người, nay ta xem trong lịch-sử cũng có một đôi người đã từng chen chân nói-gót vào cái nền ấy, mà chẳng được cái giá-trị rất vẻ vang, nhưng ba Đoàn-thị-Điểm, bà Hồ-Xuân-Hương, bà tuyện Đoàn-quan v. v., ấy đều là những bậc tài nữ, trong lúng văn-chương ai cũng biết tiếng mà khen ngợi, vì vậy mà nữ-giới ta ở trong đất nước này cũng không đến nỗi phải hèn vào cái địa-vị bị liệt quá lắm. Mãi đến ngày nay mới thực là cái cơ-hội được lộ diện xuất đầu, nhờ nhà-nước chấn hưng nữ-học, và đem quốc-văn ta làm một cái khoa học truyền thụ phổ-thông, cho nên ảng văn-chương mới mẻ này đã thấy rộn rịp tưng bừng không khách quân-tha đi đi lại lại, cái tiếng nữ-tử, cái tên nữ-sĩ, hàng ngày lỗ tai con mắt của xã hội đã từng thấy từng nghe, vậy thì không bay dư-luận xã-hội đối với cái ảng văn-chương ấy hình-phẩm ra làm sao, chưa riêng về phần em đây cũng chưa biết định cái giá-trị

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

văn-chương ấy thế nào. Tuy vậy mặc lòng, em hãy lựa đem con mắt của nhà thiếu giả mà xem cái văn-chương của nữ-giới ta, thì không hay rằng vì tình tình không hợp, ý-kiến không cùng mà lại chỉ xui nên một mối lo phiền cho em thôi. Vì văn-chương không hay dư? Thì ý tứ cũng rườm rà, lời giọng cũng ông ổnnỗi, cũng thơ, cũng ca, cũng tứ, cũng khúc, đọc lên nếu ai nhẹ tình thì cũng vội lấy làm hay; nhưng mười bài như một, trăm giọng một chiều, ngoài sự tình dục chơi đùa không còn có chi là khác nữa, vậy ta có thể gọi những văn-chương ấy là lối văn-chương bỏ giá, vì chỉ đua nhau học làm những lối văn chơi đùa của hạng người phóng tứ, không ích mình mà lại có hại cho người. Này như bà Đoàn-thị-Điểm và các bà vừa kể trên kia, số-dĩ chiếm được có cái chân giá trị xưa đến nay là vì các bà ấy thực có học thức chính đáng, nên phu diễn ra văn-chương cũng đều là chính đáng, nay ta thử đem các đi-cảo của các bà mà đọc đi đọc lại, hoặc văn hoặc thơ, cái khí tượng hùng vĩ, cái tình-thần thiêng liêng, hình như vẫn còn phảng phất trên tờ giấy, không những làm mẫu mực cho làng văn mà lại làm một cái gương qui báu cho người sau nói chung; nếu đem so với văn chương của mấy nhà nữ-sĩ kia có khác chi một vực với một trời. Ta lại xem như cô Hồ-xuân-Hương kia, ai cũng khen là thơ văn hay nhưng làm sao mà giá văn không trọng, chỉ vì không có văn-chương chính đáng, cậy chút tài thông-minh, mượn ngòi bút làm cái vật chơi đùa diễu cợt, nên dẫn nói ra thành văn, nhưng thấy giọng tục tằn, thuần lời khinh bạc, văn-chương như thế sao gọi được là văn-chương. Ấy có lẽ văn-chương của nữ-giới ta ngày nay phần nhiều là học cái lối của lối Hồ xuân-Hương đó.

Nay hãy xin kể rõ cái thông bệnh văn-chương của nữ-giới ta như thế, kẻ sau sẽ nói rõ về *văn-chương chính đáng* là thế nào.

Thôn-nữ, Lương-thị-Hiền.

Ai cũng muốn giàu có.
Làm nên tưởng cũng khó
Chỉ có nhân dịp này.
Mua phiếu may được đó.

VĂN UYỂN

Mừng xuân

Kìa cái oanh vàng thoảng thoảng qua!
Chúa xuân rầy đã đón xuân ra.
Lộ đào trước giờ tươi cười nụ,
Mai hạnh trong vườn nẫu nở hoa
Gấm vóc điểm tô mấy mặt khách,
Văn-minh rạng vẻ nước non nhà.
Gặp xuân ta cũng mừng xuân nhỉ?
Xuân ấy vui chung khắp trẻ già.

Đặng-thị Vân Nga.

Vui xuân

Ngày xuân con én đã đưa thoi,
Chim chục thiều-quang cảnh đẹp trời.
Bóng liễu la-thơ oanh học nói,
Cành lê trang-điểm lộ khoe tươi.
Đầy đường rộn rịp làng xa mã,
Chật phố nghênh-ngang mặt sắc tài.
Nhắn khách du xuân ai đó tá?
Chơi xuân kẻo nữa bỏ xuân hoài!

Bạch-lan.

Cảnh ban chiều

I

Bảng lảng chiều hôm mảnh ác tà,
Bướng trường muôn dặm vó câu pha.
Nải phô lác bạc ngàn mây phủ,
Sau lại gợn gan vàng ngọn nước sa.
Lác đác ngư, tiều giăm bảy tốp,
Le thơ làng, xóm bốn năm nhà....
Lòa dâu mà mịt sương che dủ,
Ghẹc khách mau chân một tiếng gà.

II

Tiếng gà gặc giã khách mau chân,
Muốn dặm đường xa luống ngại ngần.
Đỉnh núi vừa phô vừng ngọc-thỏ,
Đầu non vội gác vẻ kim-ngân.
Mục đồng ngại tối co trâu lại,
Tiều-lão e chiều bước mỏi nhanh.
Khôn liệu buồng mành phe phất gió,
Chùa ai chuông giáng lững bên thành.

Tuyết-mai.

Cuộc công-thái Đông-pháp

Tại Nam-kỳ

Sự kết quả của xứ Nam-kỳ trong ngày thứ tư:

Số người mua trái phiếu.	2.219
Số phiếu bán.	5.737
Số tiền thu được	286.850 $
Số tiền tổng-cộng từ ngày mở công-thái . .	1.443.550 p.

Tại Ai-lao

Sự kết quả của xứ Ai-lao trong ngày thứ tư 2.150
Những số tiền trước . . 30.200
Cộng là. . . 32.350

Tại Trung-kỳ

Sự kết quả của xứ Trung-kỳ ngày thứ năm . . . . . 115.400 p.
Bốn ngày thứ nhất . . 523.150
Cộng là . . . . . 638.650 p.

Tại Bắc-kỳ

Số tiền thu tại Bắc-kỳ trong ngày thứ năm (9 Mars 1922):

	Số bạc	Số trái phiếu
Bắc-giang .	1.000$	20
Bắc-kạn .	350	7
Bắc-ninh .	2.000	40
Hà-đông .	450	9
Hải-dương.	8.950	
Hưng-yên .	1.200	
Kiến-an .	22.250	445
Lao-kay. .	400	8
Nam-định .	150	3
Ninh-bình .	600	12
Phú-thọ. .	4.600	92
Quảng-yên .	1.300	26
Sơn-tây. .	9.750	195
Thái-bình. .	2.800	56
Thái-nguyên	3.650	
Tuyên-quang	350	
Vĩnh-yên .	36.700	734
Yên-bày. .	400	
Phả-lý .	100	
Phúc-yên .	6.650	
Hải-phòng .	3.400	133
Hải-ninh .	350	65
Hà-giang .	500	
Hanoi (Ngân-hàng và sở Bưu-chính)	112.450	
Hanoi Công-khố	25.450	599

Số cộng trong ngày 9 Mars 138.200p.
Số tổng cộng trong 5 ngày 823 100p.

Gương thiếu-nữ

Cô nữ-học-sinh (1)

II

Thưa mẹ,

Con mới tiếp được thư của mẹ, con vui mừng xiết bao! Con đã đưa thư ấy cho các em con biết, con bảo các em con rằng mẹ khuyên phải ngoan và con có thuật lại cho các em con nghe những lời mẹ khuyên bảo. Các em con được nghe lời khuyên nhủ của mẹ ở trong thư, lấy làm sung sướng lắm; nhất là em Mão và em Niên vui mừng khoe với các chị em bạn học rằng mẹ đã gửi thư về cho chúng con. Chị Các thấy con nhận được thư của mẹ cũng mừng. Con có đưa cho chị Các xem thư ấy. Chị Các khuyên con phải vâng lời mẹ dạy bảo, chớ như ai thấy lời mẹ cha khuyên nhủ thoảng qua như nước đổ đầu vịt vậy.

Thưa mẹ, mẹ không nên quá tin bà Ngô-Đình, mẹ cũng đã rõ rằng bà ấy, là người thôi đặt nên chuyện, ăn nói sai lời. Cứa ana vẫn sạch sẽ, đâu ra đấy như khi mẹ ở nhà. Em Lê con đã khỏi đau bụng và sốt rồi, bây giờ em con ăn chơi như thường. Cả đem em Lê quấy, vì sốt, con phải ra ngồ, Con thấy em Lê con đau như thế, con lấy làm lo sợ. Bà Thá ở bên cạnh nhà hỏi con tại làm sao nói thất-thanh. Em con đau dữ dội mất một ngày, từ sang đến tối, không ăn gì được. Thấy con lấy thuốc ngay và con trông nom cho em con; khi con đi học, con dặn bảo người nhà cẩn thận. Chúng con không dám viết thư để nói mẹ biết tin ấy, vì sợ mẹ nóng ruột. Đến nay em Lê con ăn chơi như thường rồi, nên có tin này để mẹ an tâm.

Vâng, hôm nọ em Mão con đưa nghịch mà ngã ở sân trường, quần áo bẩn thỉu. Trông thấy thế, bà đốc ân cần bảo con phải thay áo cho em Mão con, và những chỗ nào rách, phải vá ngay lại nếu lười để lâu, thời rách to ra, không dùng được nữa. Tuy bà đốc nghiêm trang, nhưng có vẻ thương yêu học trò như con vậy. Chúng con vẫn biết rằng bà đốc và bà giáo mong cho chúng con học, chúng con khá, mới dạy bảo đến điều. Chúng con vui lòng mà nghe lời giáo huấn, chứ có chút nào là oán hận. Bà đốc nghiêm nét mặt dạy bảo con, về nhà con tối con khóc, vì con sợ rằng bà đốc không biết thương rằng con lười biếng, để cho các em con bẩn thỉu. Vả lại nếu con để cho các em con bẩn thỉu là con quên những bài học về sinh dạy cẩn phải ăn ở cho sạch sẽ, đến quần áo cũng phải giữ cho sạch.

Con biết rằng ơn cha nhờ mẹ được đi học là một cái hạnh phúc; biết bao nhiêu người muốn được như chúng con mà không được! Muốn báo đáp ơn to tựa như trời như bể ấy, tất cần con phải cố công cùng sức việc bút nghiên, để sau này trở nên người hay, người có đức hạnh, trước là tấm-thân khỏi xấu-xa, khỏi là người u-u minh-minh, sau là để thấy mẹ vui lòng. Mẹ có nói con phải giữ *hạnh, ngôn, công, dung* cho toàn vẹn. Thưa mẹ con là phận gái cũng biết từ đức là cốt yếu của bọn thiên-nữ. Mà bà giáo con nhắc đến điều ấy luôn. Bà khuyên nhủ chúng con rằng cái nết đánh chết cái đẹp, lối đành hơn lành so. Bà giáo thường nói với chúng con rằng việc nữ-công là việc cần của chúng con về sau này. Chị em bạn học con và con biết rằng ở nhà tuổi mẹ cha khuyên bảo, ở trường thời bà đốc bà giáo dạy bảo, là thương yêu chúng con, và những mong cho chúng con không đến nỗi là người vô-giáo lục, nếu hư thân mất nết, chẳng hóa ra công đèn sách mấy năm trời là nỗ lực làm ra? Mà con người hư là đời bỏ đi! Mới đây, bà giáo con có kể ở trong lớp một chuyện đại khái như sau này: « Một người có một người con học có tài mà giỏi, hiềm vì tính hơi nết con không vào khuôn vào phép. Ông ngán mà than rằng: « Nếu cha có biết trước con có học-vấn mà vô hạnh thế này, thà rằng cha để con ở nhà dạy cho con biết một nghề mà làm tinh lương-hảo còn hơn! Cái hi-vọng của cha là mong cho con học hay nết tốt thành hư-không! » Thưa mẹ, bà giáo con kể chuyện ấy, là để cho chúng con biết rằng đường « giáo-dục » có phần quan trọng hơn đường « học-vấn ». Về chăng thường nhật thấy con nói rằng « *Tiên học lễ, hậu học văn* ». Những lời giáo-huấn, ấy chúng con ghi lòng tạc dạ. Chúng con là phận gái đương ăn ở cư-xử càng thêm khó. Chúng con cố công học hành để tu thân sửa tính.

Thưa mẹ, mẹ chắc đã khi mẹ yếu một, con hầu bạ thuốc thang. Phận làm con việc thần-hôn định tỉnh là việc tự nhiên. Nếu người con thờ ơ, chẳng hóa ra con người bất hiếu, quên ơn sinh thành dưỡng dục. Tế thường nói ơn cha nghĩa mẹ to bằng núi Thái-sơn. Làm con mà chẳng biết báo đáp ơn hải hà của cha mẹ thời khỏi sao kể là con người thừa! Lại còn muốn cho vui lòng thầy mẹ, chị em chúng con phải trên thuận dưới hòa. Sau này chúng con trưởng thành không sợ gì một mẹ đá lần nhau.

Vâng, con đã hiểu ý mẹ. Mẹ dạy rằng đàn bà con gái vô luận việc to hay việc nhỏ cũng phải trông nom đến. Nếu việc chi cũng chắc người khác, thời việc trong gia đình khỏi sao có kẻ manh-tâm lừa dối. Có người thấy ai nói phải ít rằng phải, nói trái ít rằng trái, không suy trước nghĩ sau, thời đồng tiền khỏi sao hao hụt. Tuy người ta nói trái hay phải, người nội trợ phải suy xét mới khỏi một lầm hai lỗ.

Về việc bề bạn, những lời mẹ khuyên con cũng một ý với bà giáo con. Chị Các thật là một người đứng đắn, ôn-hòa tính thảy mẹ, đáng làm gương cho chị em bạn học noi theo, ở trường và đốc, bà giáo yêu, chị em đồng học qui mến; ở nhà đẹp lòng mẹ cha. Chị Các thường cùng với con học tập và dạy bảo các em nhỏ. Thưa mẹ những lúc thư nhàn, bà giáo con có nói cho chúng con biết rằng trong thời buổi « kim-liên » này kén chọn được một người bạn thầy, chung thành tin không phải là việc dễ. Cái mãnh lực đồng tiền làm đen lòng người. Kẻ hèn hạ chỉ thấy tiền là tối mắt lại, chẳng quản chi đem tấm-thân làm nô-lệ, ra luồn vào cúi. Họ chỉ thấy đồ lên là nhảy vào, chớ có sợ chi nhơ nhuốc cái nhân phẩm, có ê chi miệng thế chê cười! Con thấy bà giáo con nói thế, con khinh, con bỉ kẻ đơn bạc, trước sau không một lòng một dạ với bè bạn. Thưa mẹ, có thức lâu mới biết đêm dài, có lâu ngày mới biết kẻ dở người hay, vì ở đời có kẻ mồm nói thật ngọt, thật từ tế, thế mà lưỡi họ có nọc độc độc hơn nọc rắn, bụng họ nham hiểm những rắp lâm xô đẩy người xuống vực sâu.

Bà giáo con khuyên chúng con không nên theo những người có tính a dua đua đòi ăn mặc xa xỉ, chỉ sở thích đẹp bề ngoài, không biết tu thân sửa tính. Chị Các con bảo con đó là một cái bại cho bạn thiếu-nữ Nữ-giới cần vun nền đức dục hơn là bảo nhàng bề ngoài.

(Còn nữa). Trương-Qui-Bình.

HÀI ĐÀM

Gặp gái

Bác Hủ vừa bước chân ra khỏi cửa, định đi chơi, gặp ngay vợ về, tay xách con gà sống lôi vào trong.

Bác cho là điềm gở, lật đật đi xem bói:

— Nhờ thầy xem hộ một quẻ, tôi nay tôi vừa ra cửa, gặp « nhà tôi » tay lại xách con gà thiến, không biết hay dở thế nào?

— Được, không lo! cứ đem con gà ấy lại đây, làm lễ thành đã, rồi tôi xem giúp cho.

Hữu-văn: T. V. H.

Đường sắt đã trù liệu.
Tiền làm thiếu sáu triệu
Làm xoay lợi vẻ cùng
Ta kíp nên mua phiếu.

VIỆC HANOI

Giáchạc. — Kể từ ngày 10 Mars này, giá bạc ở kho Nhà nước định là 8 f. 80

Tại bến Hải-Phòng. — Trong việc tuyển-điện ngày hôm nay có nói: Ngày hôm qua khắp địa hạt Đại-Pháp gió bão dữ dội, tổn hại nhiều, nhất là ở các miền duyên-hải. Ngoài bể sóng gió dữ dội, tàu thuyền không đi được. Nhiều tàu thuyền bị đắm, nhất là ở Boulogne. Có tin rằng ở Boulogne có một cái tàu đánh cá bị đắm, mười lăm người bị nạn.

Dịch ở Vân-nam. — Báo *France Indochine* có đăng rằng:

Tại Vân-nam số người chết về bệnh dịch nhiều lắm. Ngay tại hạt lị Vân-nam-phủ số người chết đã đến ba vạn năm ngàn người. Như vậy thì mất một phần ba cái số dân rồi. Mỗi ngày số người chết một nhiều thêm. Cái tình cảnh ở trong thành phố Vân-nam thật là thảm. Trong nhà và ngoài phố thây người chết đầy rẫy, khó nỗi mà chôn kịp.

Các trại binh còn được ít lính thì bây giờ cũng bỏ không cả. Việc đốt thùng cũng không có nữa. Ngoài phố thì đầy những rác bẩn, không xó nào là không thấy rác bẩn gớm ghê. Lợn nuôi thì chạy ngồn ngang, thật là đủ cách truyền bệnh.

Công-tử xa-liên Vân-nam tại A-mi-tchéou đã tổ chức một sở riêng để tẩy uế những xe máy chạy. Tại Lao kay cũng lập một sở như thế nữa. Người ta nói rằng số người Annam tại Vân-nam chết nhiều lắm, nhất là dân-bà và con trẻ. Các viên thầy thuốc Tây đi qua không đủ mà lo liệu việc chạy chữa được. Cái tình thế thật là nguy nan.

Thi về các thứ tem mới cho sở Bưu-chính. — « Đông-Pháp quan-báo » ngày 8 Mars 1922 có đăng năm đạo nghị định quan Toàn-quyền ngày 4 Mars 1922 mở năm kỳ thi về các thứ tem mới cho sở Bưu chính (timbres-poste), mỗi xứ một thứ khác nhau. Hạn thi kể từ ngày 1er Avril đến 1er Juillet 1922. Trong kỳ hạn ấy phải gửi bản về của mình vào văn-phòng quan thủ hiến bản hạt, xứ Nam-kỳ thì phá Thống-đốc và các xứ Bảo-hộ thì phá Khâm-sứ và Thống-sứ. Phàm các nhà họa-công người Pháp, hay người xứ Bảo-hộ, xứ Thuộc-địa Pháp, tại trong xứ đều được dự thi cả. Mỗi xứ có 5 thứ tem, ba thứ tem bưu-chính (timbre-poste) và hai thứ tim-bres chiffre-taxe. Năm kiểu ấy thay các nhà họa công được tự chọn lấy, nhưng xứ nào phải tây theo với tin h thế với phong cảnh, nghề nghiệp xứ ấy.

Đây là bản-báo nói đại-khái mà thôi, còn ông nào muốn biết điều-lệ rõ ràng thì xin xem ở Quan-báo.

Tòa án cai-trị. — Đến 8 giờ sáng ngày thứ tư 15 Mars này tòa án Cai-trị sẽ họp tại Hanoi để xét các việc sau này:

Việc M. Delay kiện chánh-phố Đông-pháp.

Việc M Bạch-thái-Bưởi xin giảm thuế môn bài tại Vinh và Tourane.

Việc Mmes Lưu-thị-Hai, Ng-thị-Nam và Ng-xuân-Thanh xin giảm thuế môn bài.

Việc Mmes. Phạm-thị-Lam và Ng-thị-Liên xin giảm thuế môn bài.

Việc M. Trần-văn Hinh tức A-Chi xin giảm thuế thân, vân vân.

BÁN ĐẤT

Bán những khu đất « tư thổ » gần hàng Than và Nhà Thương-Khách, mỗi khu độ vài trăm thước vuông. Xin cứ hỏi tại số 85 phố Mới (Rue Jean-Dupuis Hanoi) từ 11 giờ đến 4 giờ chiều. 3224

Tòa Thượng-thẩm. — Hôm thứ năm tòa Thượng-thẩm xử những việc sau này:

Phải có một tên xử tử thôi. — Tòa Nam-án tỉnh Nam-định phạt tên Trần trọng-Duyên, Trần-quang-Phùng, Nguyễn-Trí tức Cầu, Lê-văn-Nhượng, xử tử, tên Lê-văn-Hữu, Trần-văn-Trinh khổ sai chung-thân và Trần-đại Nhân 7 năm khổ sai về tội vào nhà lý-trưởng làng Lê-xá (Nam-định) ăn cướp đốt nhà và đâm chết sự-chủ, là việc bản-quán đã đăng số báo hôm thứ sáu trước.

Tòa Thượng-thẩm xét xong tuyên án y phạt tên Trần trọng-Duyên phải tội xử tử, tên Lê-văn-Hữu và Trần-văn-Trinh khổ sai chung thân và thu tội cho tên Trần-quang-Phùng, Nguyễn-Trí tức Cầu, Lê-văn-Nhượng. Lê-ngọc-Chúc, Lê-văn-Chi và Trần đại-Nhân vì xét không đủ chứng cớ làm tội.

Hành hung. — Tòa Nam án tỉnh Nam-định phạt tên Hoàng-trần-Can 1 đồng về tội đánh người.

Tòa Thượng-thẩm thu phạt cho tên Can vì không đủ chứng cớ.

Đánh người. — Tòa Nam-án tỉnh Sơn-tây phạt tên Khuất-cao-Tâm 20 đồng về tội đánh người bị thương và bắt tên ấy phải bồi 5 đồng cho người bị đánh.

Tòa Thượng-thẩm giảm phạt tên Khuất-cao-Tâm xuống 20 đồng án treo và tăng tiền bồi thường lên 40 đồng.

Ẩu-đả. — Tòa Nam-án tỉnh Bắc-giang phạt tên Lê-văn-Chấp 10 ngày tù về tội đánh người bị thương và bắt tên ấy phải bồi 5 đồng cho người bị đánh.

Tòa Thượng-thẩm tăng tội tên Chấp lên 15 ngày tù và y tiền bồi thường.

Ăn trộm. — Tòa nam án tỉnh Sơn-tây phát tên Nguyễn văn Duyên 2 tháng tù về tội ăn trộm đồ đạc

Tòa Thượng thẩm y án.

Cải chính. — Số báo hôm thứ ba 7 Mars ở mục Thượng thẩm bản báo có đăng việc tên Nguyễn ngọc Xuân phải Tòa y án phạt 10 tháng tù về tội ăn cắp cái giấy bạc 100 của một bà đầm trong nhà điện báo nhưng chưa rõ nghề nghiệp quê quán, sự nhầm tên người khác chăng. Tên ấy 16 tuổi, là con tên Nguyễn-văn-Sen hãy còn sống, và Nguyễn-thị-Tinh chết rồi, quán ở làng Phù-long, huyện Mỹ-lộc tỉnh Nam định làm thì xế phụ ô tô cho một ông đốc tờ ở Hanoi.

Ngạch báo-chế. — M. Bloch là quan báo-chế ngạch bình thường hạng hạng nhất nay bổ vào việc hòa phân các đồ ăn đồ uống thay quan báo-chế Authier, cụ mới lên hòa phân là được 5 p. nhưng cái số tiền ấy trong kỳ ba tháng không được quá số 125 đồng.

Quan báo chế Bloch lại bổ vào việc khám các hàng báo chế tại Bắc-kỳ, thay quan báo chế Lambert, cụ mới lên khám thì được tiền phụ cấp như sau này:

Các hàng báo chế Tây: 5 p.
Các hàng báo chế Tàu và Annam: 2 p.50

Nhưng số tiền ấy không được quá số 50 p. trong một tháng hay là quá 150 p. trong ba tháng.

Ngạch Học-chính. — M. Lê-văn-Mỹ, trợ giáo thứ nhì, vì bổ trường đi, không xin phép thì nay phải bắt đi dịch

M. Ng.-đức-Ưng có bằng Sơ-học được bổ trợ giáo tập sự thay M. Lê-văn-Mỹ.

M. Ng.-hữu-Thanh được bổ trợ giáo tập sự theo nghị định ngày 16 Février 1922 thì nay phải bắt dịch vì không chịu nhận nơi mình bổ đi.

M. Lưu-bích-Đông nay được bổ thay M. Ng.-hữu-Thanh.

M. Vũ đình-Long trợ giáo thực thụ hạng tám tại trường Hoài đức Giađông được từ chức.

M Ng.-văn-Hiệp được bổ thay M. Vũ-đình-Long.

Việc cổ-động công-thái. — Những người có tên sau này đã cổ-động về cuộc công-thái Đông-pháp năm 1922 đều được thưởng hàm.

Tăng cứu-phẩm bá-hộ:

MM. Trần-đưng-Hoan, Trần khắc-Can, Cao-đình Vân, Cao-đình-Can, Phùng-gia-Hoè, Vũ-đình-Siêu, Đoàn-ngọc Liên, Đỗ-ngọc Uyên, Hà-khắc-Thân, Hà-khắc Nguyên, Phạm-xuân-Lưu, Đặng-đức-Lang, Trần tiêu-Hiền, Phạm-ngọc-Liên, Bạch-v Ngọ.

Tăng cứu-phẩm bá-hộ:

MM. Trần-đức Tiến, Ng-văn-Ban, Phạm v-Boan, Trần-chu-Miên, Ng-trần-Tham, Hoàng-Mỹ, Trần bá-Thoan, Đặng-tất-Luân, Ng-Chương, Ng-tử, Ng-cư-Nhân, Vũ-đình-Ri, Đỗ v-Lưu Đỗ-ngọc-Diễn, Đoàn-v-Thuyết, Phạm-v-Chi, Bùi-văn-Thông, Trần-văn-Phạm-v-Diễm, Ng-đức-Huyện, Ng-v-Vi, Bùi-v-Thi.

Hàn-lâm-viện đãi-chiếu

MM. Trần-thi-Thái, Phạm-xuân-Phương.

Hàn-lâm-viện điển-tịch

M. Nguyễn-hữu-Nghi.

* *

Trong mục này hôm qua, có đăng lầm tên một người, vậy xin cải-chính lại như sau này: M. Vương-đắc-Thiệu nông thưởng Hàn-lâm-viện diển-bộ, chứ không phải là M Vương đắc-Thiện.

BÁN một cái xe auto hiệu « *MOBILETTE* » 1 4 H.P., hai chỗ ngồi. Xe còn mới nguyên, máy thật tốt, 15p mới. Xéc xe chạy mỗi 30 km. một giờ.

Ai muốn mua xin viết thơ cho: M. Mahoney, Successeur des Donnaes à Sontay. MM

Một cái trộm lớn tại sở Điện-báo. — Có tin rằng một người Nam nhập lịch dân Pháp làm tại sở Điện-báo, có mở thư của người ta gửi, ăn cắp một số tiền mấy nghìn đồng. Người ấy hiện đang phải giam cứu tại sở Mật-thám để rồi đem ra tòa án.

Sở Mật-thám hiện đang tra xét.

VIỆC BẮC-KỲ

HÀ-ĐÔNG

Cải-lương hương-tục. — Làng Hội-xá, tổng Phù-lưu-thượng, thuộc phủ Mỹ-đức (Hà-đông), vốn là một làng nát nói xưa nay, hay giờ được quan phủ Mỹ-đức là ông Dương-tự-Nhu nhiệt tâm cải-lương dân-tục diễn dụ, lại có ông Nguyễn-mạnh-Bổng chủ-bút *Hữu-Thanh* là người có kiến thức khuyên dân, nay đã bắt đầu khởi hành việc cải-lương hương-tục. Ngày mồng 4 tháng hai ta vừa rồi, dân xã hội họp 141 người kỳ dịch hình-dân ky kết hầu ông Ng-mạnh-Bổng làm cán viên để sửa sang một con đường về nông tử quán 91a vào đồng Thanh-sơn, đồng Hương-đài ở núi Bằng-hình, dài độ 3.000 thước tây, và xây cái cầu Luộn, sửa sang chùa Hương-đài, chùa Thanh-sơn. Ông Nguyễn-mạnh-Bổng cũng dân 300 bạc, còn thời xin phép quan đi quyên các nơi. Dân định sửa chữa chiến lại, làm một trường học tiểu học ở trong làng, rồi sẽ xin thầy giáo nhà-nước về dạy học. Nếu làng Hội-xá mà cải-lương được, thực là đáng khen cho dân biết nghe lời phải.

SƠN-TÂY

Một nhà bị hại vì chó dại. — Một người phu xe ở phố Đông-thành nhà có hai vợ chồng với một đứa con. Độ hơn một tháng nay, anh ta mua được ở chợ một con chó mang về nuôi. Con chó ấy cần phải vợ con anh ta. được ít lâu thì hai mẹ con chết. Người phu đi thịt con chó ấy rồi. Mới đây anh ta bị lên cơn vào nhà thương lại chết nốt. Thế là nhà có ba người bị hại cả vì con chó dại cần phải. Đáng thương thay!

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

---

(1) Xem số báo ngày 23 Février.

MỚI XUẤT BẢN

THUYỀN TÌNH BỂ ÁI

của

Ông **NGUYỄN-BỒ-MỤC** dịch thuật

Dày 466 trang. — Giá bán 0$60 một quyển

Tiền cước gởi là 0$20

Vì quyển sách này nhiều trang, cho nên cân nặng

Bìa đẹp, chữ in rất rõ ràng, đáng bằng ba quyển « ÁY AI HẸN NGỌC THỀ VÀNG »

Bán tại bản-quán và các cửa hàng sách.

Mua mau kẻo hết!



ĐỒNG-HỒ
MẠ VÀNG
BẢO HÀNH 20 NĂM
Máy tốt mà tốt nhất hạng
15 chân kính
Giá . . . . . 11 $ 50
BÁN ỦY NHIỆM :
A. PERROUD (Nhà xanh)
30, Phố Paul Bert. — HANOI
2009

CÓ BÁN

1° *Dầu ve đã lọc từ chất chua để dùng bỏ vào các thứ máy.* (*Huile de Ricin à faible d'acidité pour le graissage extérieur des machines*).

2° *Một cái Moteur à essence hiệu « Jupp » 8 mã lực.*

3° *Một cái xe auto 5 chỗ ngồi, 12 mã lực hiệu « Chevrolet » chán đẹp, đèn thắp đều bằng điện, và đã có bảo-hiểm rồi, xin đoan rằng máy thực tốt mà dùng hết ti dầu và essence.*

Giá bán thực rẻ ai mua, xin lại hiệu ĐỨC-LONG, *90, phố Mã-mây, Hanoi.* 2068

HỎI KẺ PHẢI ĐAU

Này hỡi các người Nam Việt phải đau ngực, phải ngộ lạnh, phải đau khí quản mà đã chữa thuốc không phải chứng, hoặc là đã không chữa chết cho cả, này hỡi những người phải đau khí quản đã kinh niên, hoặc phải đau ở phổi ; này hỡi các người phải những lao, nay tôi khuyên các người nên chữa ngay đi.

Bệnh đau phổi, trước kia tôi đã bảo là một bệnh phổ cập, vì bệnh ấy là một bệnh truyền từ nhược tiên. Nghĩa là ai có bệnh ấy thì truyền cho con cái, truyền cho cả một đời người sau này không sống được bao nhiêu và phần nhiều không sinh đẻ được.

Lời tôi nói đây quan trọng thế nào các người có hiểu không ? Nếu có bệnh mà không chữa đi, thì trong 50 năm, hoặc 100 năm nữa giống Nam-Việt diệt mất, vì người có bệnh lao thì sinh ra những con cái phần nhiều không sống được. Người có bệnh lao mà có thể sinh con đi cái được, thì chỉ sinh con cái yếu ớt, gầy mòn thôi.

Hỡi người Nam Việt, nên các người không muốn giống Nam Việt bao mòn đi, nếu các người không muốn giống Nam-Việt tiêu diệt đi, thì ai có bệnh đi mới được.

Vậy tôi viết thư cho hiệu Bảo-chế MONTÈS số 51 *Paul-Bert Hanoi* mà bỏ mua một lọ BRONCHOSERUM giá là 9 hào. Sáng và chiều trước khi ăn cơm, thì uống một thìa nhỏ, nếng một lọ, thì ít ấy khỏe mạnh và bớt đau.

BRONCHOSERUM
Một lọ . . . 0 $ 90
Rượu Tonique Tonkinois vừa bổ, vừa ngon
Giá một chai là . . . . . 2 $ 25

DẦU GAN CÁ THU
Một lít. . . . . 12 f. 00
Bỏ từ 1 $ 90 đến 2 $ 00 (tây theo giá khe Nhà-nước lên xuống)

Thuốc chữa bệnh hen rất thần hiệu
(SIROP N)
Một chai. . . . . 1 $ 60

Thuốc viên bổ huyết « Pilules Pinck »
Một lọ. . . . . 4 f. 45
Bỏ 0 $ 70 đến 0 $ 80
Sáu lọ. . . . . 24 f. 50
Bỏ 3 $ 90 đến 4 $ 00.

Thuốc nước bổ huyết
« LE PEPTO KOLA ROBIN »
Một lọ . . . . . 11 f. 50
Bỏ 1 $ 70 đến 1 $ 80

LE SIROP D'HÉMOGLOBINE BYLA
Thuốc (máu-bổ, bổ huyết
Một lọ . . . . . 11 f. 40
Bỏ 1 $ 80 đến 1 $ 90

CACHETS ANTIGRIPPES
Trị bệnh sốt dịch : như bệnh grippe bệnh cảm, về mùa hay thường hay hại người hết là bệnh grippe, nhiều người phải chi trong vài ngày thì chết.

Ai có người phải bệnh ấy nên đến bán-hiệu mua 3 viên thuốc antigrippes. Thuốc này rất thần hiệu đã cứu vô số người ai cũng biết tiếng.

Giá bán mất vận một hào

Cách dùng : cách 3 giờ đồng-hồ sống một viên rồi uống nước rõ nóng, đắp chăn cho ra mồ hôi. Hễ càng ra được nhiều mồ hôi càng mau khỏi, nếu muốn cho chóng ra mồ hôi thì uống rõ nhiều nước nóng nó là người cho nóng đều thì chỉ trong 24 giờ là khỏi.

Bào chế MONTÈS, 51, phố Paul-Bert, Hanoi

BẮC-NINH

Tế văn-miếu. — Chiều hôm thứ năm, các quan phủ huyện và các ông cử đã lần lượt đến đền Sĩ ở sáng 12 tạ đi theo quan Thượng xuống nơi Phúc-đức để tế văn-miếu.

Mấy đứa ăn gian. — Mấy hôm nọ hội Đức phong thế dục có thuê diễn tuồng 5 tối để lấy tiền giúp hội Khuyến học. Tối thứ nhất khai diễn thì có 3 chàng bận đồ tây phục thực choáng, vào xem không vé. Người hội không cho vào. Vậy đứng ấy lấy thế làm thú. Đến tối hôm sau tan hát, chúng núp một chỗ đánh phá một người trong hội. Việc đó hiện đã trình Cẩm để bắt.

PHÚ-THỌ

Dịch trâu bò. — Tổng Vĩnh-chiêu huyện Hòa-bình có dịch trâu bò. Vậy các điều lệ về việc phòng bệnh nay phải thi hành trong hạt ấy.

NAM-ĐỊNH

Nói chuyện về cuộc công-thái sáu triệu đồng. — Chiều hôm chủ nhật mới rồi, hồi bốn giờ rưỡi, quan Thượng Nam có nói chuyện về việc công-thái sáu triệu đồng tại nhà hội Trí-tri phố hàng Đồng.

Đại khái ngài nói về việc ích lợi về đường xe lửa và đường xe lửa Vinh—Đồng-hà này rất quan hệ đến cái tương lai cuộc kinh tế của tam kỳ. Đường xe lửa trong nước cũng vì như những huyết mạch lưu thông trong thân thể, sau ngài kết luận việc ích lợi về đại vô-song này, là ai ai cũng nên mua công-thái. Ngài nói xong thì ai nấy đều vỗ tay biểu đồng tình, kế đến M. Trăng là phán sự ngân khố, hội trưởng hội Tri-tri đứng ra đọc những thể lệ trong một quyển sách về việc công-thái cho đến quá năm giờ mới giải tán

Lời cảm ơn. — Chúng tôi xin có lời cảm tạ các cụ các quan, các ông, các bà, các cô đã có lòng gửi hòa hoặc đánh giây thép, viết thư chia buồn, hoặc cho đồ phúng viếng, đi đưa đám tiện-nữ, hôn tử và nội tướng chúng tôi là :

Mme **TRƯƠNG-ĐÌNH-HOAN**
Née Đặng-thị-Ninh

mất tại Nam-định ngày 7 Mars 1922 (mùng 9 tháng hai tây).

Trong khi bối rối, có điều gì sơ suất, xin các ngài cũng vui lòng thứ cho.

M. et Mme Đặng-v-Tín
tức Phúc-Lai-Thành
262 phố hàng Giấy Nam-định.
Mme Vve Trương-đình-Hinh
tức Đức-Lợi
107 phố hàng Đào. Hanoi
M. Trương-đình-Hoan
Phán sự tòa Công-sứ Bắc giang.

Tập thể thao. — Bắt đầu từ tuần lễ này, giờ đi thi ông đốc học sẽ ra lệnh cho khắp trường Nam-định tập thể thao. Có lẽ có quan binh ra trông coi cho hợp phép.

HÀ GIANG

Hàn-lâm bội-tinh. — Sáng hôm 4 Mars hồi 11 giờ ở dinh quan Tư có làm lễ gắn Hàn-lâm bội-tinh cho M. Tau zen-Foh, là thông-phán thượng hạng tòa Sứ.

Lễ gắn Bội-tinh lấy có quan Tư, quan Ba phó sứ và các quan hai tòa, các quan Quản-đạo, Tri-châu Vị-xuyên, các viên tòng sự các tòa, các sở, các hàng bang đều đến dự lễ cả.

Trước khi gắn, quan Tư có nói tóm tắt mấy câu rằng : M. Foh từng sự Nhà-nước đã lâu, công việc rất lành-lợi cẩn mẫn, ai cũng đã biết, đáng lẽ Hàn-lâm bội-tinh này là do quan Thống-chế Joffre gắn khi ngài qua Hanoi, song dường sá xa xôi, nên không về kịp.

Vậy nay quan Tư thay mặt Đại-Pháp mà gắn cho M. Foh bội-tinh này, thật là đích đáng.

Vậy có lời mừng ông. T.

BẮC-GIANG

Cướp. — Hôm nọ, vào khoảng đêm, ở tổng Đào-quán làng Khoái-dã, có một đám cướp vào một nhà trà phủ. Toán cướp này đi những hai mươi thằng, có khí giới, chúng vây khắp nhà này, rồi chúng xô vào bắt nhà chủ đem ra tra của, nhà chủ đi gan nhất định không thú của, thì bị chúng đâm một nhát vào đầu ngoài đây tử khá nặng, chúng lại trói ghì cả người con lại một chỗ, chúng vào để lấy vơ vét cũng nhiều, chẳng biết nhà bị cướp lên quan khai thế nào, nhưng xem ra mất khá của.

Lạ quá, độ này và năm ngoái không biết vì lẽ gì mà tổng này thuỷnh thoảng lại có cướp.

Mong rằng ai là người có trách-nhiệm tuần phòng ở tổng này, nên lưu ý đốc thúc phu trảng ra canh thì hay lắm.

THÁI-BÌNH

Ăn tử kim tiền. — Có tin mừng rằng ông Trần-đình-Hòe nghị-viên tỉnh Thái-bình vừa được Hoàng-thượng hậu sắc ban thưởng đệ nhị hạng kim tiền.

Bản-quán có lời mừng ông Trần-đình-Hòe được ơn ấy thật là đích đáng.

VIỆC KINH-ĐÔ

Thời tiết. — Từ 1 giờ đêm hôm 26 Février trời nổi một trận gió bắc rất to, làm cho những mẫu ruộng lúa vừa trồ bông bị thu mất nhiều lắm, tiếp đến 3 giờ sáng lại tối cho đến 3, 4 ngày, về sau mưa rả to đầm đề cả đêm ngày đến hôm 2 Mars mới lạnh, rồi lại nắng nực mấy cả ngày nồng nực như là tháng tư tháng năm vậy. Đến đêm lại thì sương mù nhiều, đến hôm thời khí trời nóng đến khuya lại rét. Cái thời-tiết như thế thật là khác thường, cho nên lắm người bị chứng cảm mạo và làm nói cũng đã có sinh bệnh đậu trái.

Xe đạp hại người. — Chiều hôm 2 Mars ở gần trường Pháp-Việt một người kia đi cái xe đạp cái đầu cũng lưng đạp chạy như tên bắn. Khi chạy ngang đến đó, đạp hầu đứa bé con chừng 7 tuổi ngã lăn ra lại bị cái xe nhà xe xanh nó cán một trận ra máu chảy lênh láng, khi lôi con nít ngã thời nó đạp xe chạy tít mù, người ta lên pho nó truyền phố kia mới bắt được nó. Đã có lời mà không biết sợ, lại còn làm bộ hung hăng, đánh lại những người nói bắt, vì thế mà chúng đã đánh cho gần nhừ nhuyễn, rồi tống giam vào bóp ngay.

Cứu cho rõ cái nguyên-nhơn vì sao mà làm người đi xe đạp trong thành phố đi chẳng phải có cái cơ gì gấp túc mà cứ chạy phăng phăng như tên bắn thời chỉ cái làm phách đi xe đạp có tài đó thôi, lại có người dùng tới xe có giây truyền đạp trực trong khi lên rốc ma khi đi ở đất bằng cũng đạp trái mà chạy như bay, cũng là một cách làm phách. Thiết tưởng sở Cảnh sát nên trừng trị về việc ấy thời mới khỏi được làm cái tai hại phi thường nữa ra ba ngày.

Hỉ tin. — Bản quán được tin mừng rằng ông Trần-công-Thành thăm-tá tòa Công-chánh đã kết hôn cùng cô Lê thị-Đắc-Thọ là lệnh-ái quan Hưởng lô Lễ bá Cẩ ở tại Phú-Cam Huế. Hôn lễ đã thành chiều hôm 26 Février và đã làm phép giao tại nhà thờ Chung Phủ-Cam rất trọng thể, họ hàng hai nhà đi sinh lễ rất đông.

Bản-quán có lời mừng tân lang và tân phu-nhân.

Đem đến đâu hại đến đó. Tối hôm 26 Février, đang lúc bày cuộc cổ-động công-thái tại rạp hát Liên-phong, khi 9 giờ thì đem pháo ra đốt mừng trước khi bày cuộc diễn-thuyết. Ở xung quanh rạp hát có nhiều nhà tranh, còn trong rạp hát đông hơn 4.000 người ; vậy sự nổi dữ pháo cháy nhà sinh làm nỗi hiểm cho người đi xem hát, nên phải đem ra trước bờ sông mà đốt, tưởng rằng ra đến đó là nơi toàn cả nhà ngói không ngại việc gì, ai ngờ khi pháo mới nổ được một hồi thôi các xe kéo, xe ngựa, xe tay lại tuồng cuống lên, cái thợ lui, cái thợ tới, cái ngã sấp, cái ngã ngửa, ầy chỉ vì những con ngựa sợ pháo mà nhảy lồng lên chỉ nội trong 5, 6 phút đồng hồ mà đã một cái xe tay và một cái xe ngựa ngã lăn xuống sông mà nơi ấy là bến sông xây đá đi hẳn lại cao cho nên nếu hai cái xe gấy nát tan tành. May sao không hại đến mạng người.

Tuy hôm đầu năm đến nay cái sự pháo đã làm hại biết là bao nhiêu việc như là : đốt pháo mà cháy nhà; đốt pháo mà đui mắt, cháy mặt, bỏng tay, nay lại cũng đốt pháo mà gây xe chết ngựa, thật là cái pháo đi đến đâu hại đến đó, thế mà ta có tiền chỉ mua pháo mà đốt thôi.

Này, chớ ngại có tiền trăm bạc chục, mới mua được phiếu quốc-trái. Kẻ có một vài đồng, người có năm ba đồng, ta khéo rủ nhau góp vốn lại mà mua, thành lính trúng được một vạn, cái lợi đó ta chia nhau, thành ra ai cũng nên giàu có cả.

CHÁNH-PHỦ TOÀN-QUYỀN ĐÔNG-PHÁP

Phát-hành 123.600 trái-phiếu, giá mỗi trái-phiếu là
50 đồng bạc

CÓ RÚT SỐ, TRÚNG ĐƯỢC TIỀN

CHẮC LẮM LÀ TRONG BA MƯƠI NĂM SẼ HOÀN LẠI HẾT

GIÁ TIỀN PHÁT HÀNH MỖI PHIẾU LÀ 50 ĐỒNG

Cả 123.600 trái-phiếu mỗi năm đều được dự bốn kỳ rút số. Mỗi kỳ rút số có những số được lĩnh tiền như sau này :

Kỳ rút số ngày 1er Juin và ngày 1er Décembre	
1 trái-phiếu được hoàn lại bằng	10.000 đồng
1 trái-phiếu được hoàn lại bằng	1.000 đồng
12 trái-phiếu được hoàn lại bằng	500 đồng
1.016 trái-phiếu được hoàn lại bằng	100 đồng
Kỳ rút số ngày 1er Mars và ngày 1er Septembre	
4 trái-phiếu được hoàn lại bằng	1.000 đồng
26 trái-phiếu được hoàn lại bằng	500 đồng
1.000 trái-phiếu được hoàn lại bằng	100 đồng

Như vậy mỗi năm cả thảy có 4.120 trái-phiếu được hoàn lại bằng 471.20) đồng bạc mà trong số tiền hoàn lại ấy, có 2 lô là 10.000 đồng 10 lô là 1.000 đồng và 76 lô 500 đồng.

Kỳ rút số thứ nhất định vào ngày 1er Juin 1922

Những trái-phiếu trúng số, thì ngày 15 tháng tới sau ngày rút số được lĩnh tiền, mà số tiền ấy phải trừ tiền thuế theo như lệ thường còn bao nhiêu thì lĩnh tại các ngân-khố ở Đông-pháp.

Tiền mua trái-phiếu sẽ nhận từ ngày 5 đến ngày 25 Mars 1922 tại tất cả các ngân-khố Đông-pháp, tại các phòng giấy bưu-chính cụ thể, và tại tất cả các chi điếm của nhà Đại-pháp Hối-lý ngân-hàng, không phải mất thêm phí tổn gì cả, mà cũng không có hạn chế số tiền nhận đến bao nhiêu là cùng. Song các sở bưu-chính chỉ được thu số tiền mua phiếu đến bằng hay là kém giá tiền 10 phiếu mà thôi.

Chánh-phủ Toàn-quyền Đông-pháp được quyền giảm bớt phiếu đến mua.

Mua 10 trái-phiếu hay là hơn 10 trái nhiều thì phải nộp tiền ngay tức sở ; còn những số trái-phiếu mua ngoài cái số mười phiếu, thì lúc đến mua phiếu phải nộp một phần chia năm giá tiền, nghĩa là mỗi một phiếu phải nộp ngay 10 đồng, còn thiếu lại bao nhiêu thì chậm lắm là lúc nhận giấy trái-đơn nhất định phải nộp nốt.

Những trái-đơn nhất định sẽ giao cho các nhà mua phiếu ngay lúc hết hạn mua phiếu và trước ngày rút số kỳ đầu.

VIỆC TRUNG-KỲ

QUẢNG-BÌNH

Cuộc công-thái Đông-pháp. — Khi có giấy Nhà-nước ban cho về việc công-thái Đông-pháp, thì ông Trần-Kinh đốc học trường Pháp-Việt Đồng-hới có khỏi xướng xin phép quan trên mở ra một cuộc chơi xổ số (loterie de Titres d'Emprunt Indochinois) để cho học-trò các trường trong tỉnh được dự vào một phần nhỏ mọn trong cuộc công ích lớn lao ấy.

Quan Khâm-sứ Trung-kỳ đã chuẩn y rồi ; nay thấy đã phát giấy số ra trong các trường học-trò ai ai đều đua nhau mà mua giấy số cả. Đó cũng là một cuộc chơi bổ ích cho học-trò. Kể về số học thân về cuộc chơi xổ số ấy thì chẳng bao nhiêu, đâu có ba trăm đồng mà thôi ; nhưng kể về việc cổ động thì thật là rất quí hóa. Ở Quảng-bình, mấy bữa nì, đi tới làng nào, cũng nghe học-trò nó nức bình phẩm về việc nghĩa vụ cuộc công-thái Đông-pháp cả.

Mới đây ông Trần-Kinh lại xin phép quan Công-sứ lĩnh đi hiểu thị trong các trường phủ huyện và trường làng về việc công thái nữa và nghe rằng các ông giáo trong mấy trường ấy lạc nguyện mua trái-phiếu cũng được đông.

Nhựt Lệ.

QUẢNG-NGÃI

Đánh bài ăn đầm. — Có cậu kia vẫn là con nhà gia-thế theo việc vua quan, học lực thàng thàng, việc vàng rựa rựa ; tướng mạo tầm thường không lấy chi làm lịch, song tính chàng hay trao đổi sửa soạn, miệng nói có duyên, lại hay đi chim chuột, phỉnh dỗ gái lành, nên ở thành phố nầy ai cũng đặt tên là cậu Sở hoặc là cậu Bạc. Mới ra giêng đây, chàng nhơn đi chẳng gặp mối, về nhà buồn bực, sai người đi tìm người đến đánh bài từ sắc cho vui; song bài bốn người, chàng với một người thợ may cũng hai có trong xóm, trong hai có ấy có một có là vợ thầy kia, có ấy ăn ở khôn ngoan, nết na đoan chánh, có cũng nhơn xuân mà chơi cho vui, chớ không cần gì là thua được ; song nhằm hồi may có được rất nhiều, còn ba người kia thấy đến thua cả ; có tuy cũng cam cang không, nhưng về ai nghĩ song chỉ ngại họ nói ăn lăng, nên phải chiều lòng mà đánh rốn năm bề ván nữa đặng để cho họ gỡ lại một ít, rồi sẽ thôi mà về ; chẳng may lúc còn đương đánh thì chồng có đi chơi về, hỏi ra mới biết có đi đánh bài bên nhà chàng Sở, thầy liền lật đật xách ba-lông ra đi, đến nơi thấy còn đương đánh; thầy nổi giận bước vô la mắng nhiều điều, rồi lại đánh cho chàng mấy gậy. chàng biết mình lỗi, không dám nói chi cả, về chàng hai vợ chồng thầy ấy ra về Sáng hôm sau ai nghe được việc ấy, thấy đều mừng cho chàng một lời « đáng kiếp » !

Cuộc Quốc-trái này chỉ cần đến 12 vạn người mua mà thôi, nghĩa là trong một cõi Đông Pháp một nghìn người mới được có 6 người mua. Như thế thì chắc là không đủ vé mà bán cho khắp mọi người : ai muốn được trúng số một vạn, phải nên mua vé ngay kẻo chậm.

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui-khách xem báo thấy có đăng các-bạch cầu bán-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhờ mà làm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài từ rầy đã có lòng chiếu-cố đến bản hiệu thì xin nhận rõ :

« Nhà Bán-thuốc Bổ Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54 Hanoi.

Nay kính,
Ed. Montès,
54, Rue Paul Bert Hanoi.

Nhà Bán đồ « TÂM-TÂM » Hà nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Công-ty Cho-điện Đông-pháp

Sở coi việc đặt và chữa đồ điện

Công-ty Chế điện Đông-pháp có lời báo cho các nhà mua điện biết rằng : hiện nay công-ty có thể đặt những đồ như đèn thắp, máy quạt, m y chạy.

Các công việc ấy công-ty tính giá hạ theo như điều kiện chuyên môn đã định trong điều-lệ.

Những đồ thuộc công-ty đặt, thì công-ty bao cho một năm.

Ngoài những việc đặt đồ điện, công-ty lại còn nhận những việc sau nầy, mà tính giá rất rẻ.

1° *Bán quạt treo và quạt để, đủ các thứ kiểu; cho thuê quạt để.*

Những nhà muốn thuê quạt, nên cho công-ty biết trước ngày 15 Avril.

2° *Bán và cho thuê động-cơ ít hay nhiều mã-lực thế nào cũng có.*

3° *Chữa các cơ-khí và điện-khí như quạt máy, động cơ, máy đổi điện, máy dùng làm thuốc, máy chữa điện, v. v.*

4° *Xem xét việc lắp máy, cùng là bận các thứ máy chế điện thắp đèn ở trong nhà, cùng là đặt các máy thụt, v. v.....*

Này, làm thế nào cho chóng giàu bây giờ ? — Ấy, nay mai có quốc-trái, đem tiền ra mua phiếu, mỗi phiếu có năm chục. May ra vận tấy rủi số trúng hàng ngàn hàng muôn, đã vì nghĩa lợi có lợi, sung sướng biết chừng nào !

CÁC CUỘC ĐI XEM

SĂN-NHIÊN

Tối thứ sáu :
DỤ LONG HỈ PHƯỢNG
Thần-tình nhất cái ng hoa Quỳnh ngưng ngươn gọi ma nữ rau diễn-nội đang nghỉ cách chế ng Quỳnh-hoa sao cho khéo.

Tối thứ bảy :
SÙNG-SƠN ĐẤU PHÁP
Sự tích ba Đức Thánh-đạo-nội đánh nhau với Đức chúa Liễu. Vui và hay nhất chỉ 5 vị tiên-bà đấu phép với 3 vị tiên ông.

CINÉMA PALACE
(*Nhà chiếu-bóng lớn phố Paul-Bert*)
Tuần lễ từ thứ tư 8 đến thứ ba 14 Mars 1922
Ba buổi ban ngày thứ năm và chủ nhật chớp từ 5 giờ chiều, thứ bảy chớp 5 h. 30

CHƯƠNG-TRÌNH

THỜI-SỰ « ÉCLAIR »
Các việc lớn trong thế giới

"MATHIAS SANDORF"
Rất gian-nan, rất nay trích ở tiểu-thuyết của Jules Verne

« SAC DE ROME »
(Thành Roma thất thủ)
Hồi thứ IV và VI
Rất hay và rất đẹp

NHÀ BA MŨI

85 giây nói 323

Nhà ba mũi cho thuê các thứ xe ngựa, Hiệu giống rằng « M. Tạ-duy-Tư » ở phố Francis Garnier, số 13, Hanoi, mới mua lại của M. Aviat ở phố hàng Vôi, các thứ xe ngựa đẹp, bành caoutchouc cho thuê đi, hay đám cưới thời Sais mặc quần áo chỉnh-đốn theo lệ lối đám cưới.

Qui-khách muốn thuê, xin mới đến bản-hiệu nhà Ba Mũi, ở phố hàng Long, số 46, (Route Mandarine).

Có đóng các thứ xe mới và chữa, và bán yên ngựa đồ xe.

Nay cáo-bạch
Quản-lý, Tạ-duy-Tư

Do Võ Phi Hùng Cứu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

XE NHÀ AI HỎNG

LỐP (Enveloppes)

Hiệu QUẢNG-HƯNG-LONG

HANOI

Mới có Enveloppes

Chambres à air — Dissolution

hiệu « A. SOLY »

để thay vào bánh xe nhà cao xu

Giá rẻ.

Xin mua mau kẻo hết.

MỘT PHÁP-THƯƠNG VẬN-TẢI

Số 7, cạnh trường Y-viện

CỐ BÁN: Hai cái nhà thật rộng kiểu mới, số 29, phố Ngọc-thanh định giá. . . . . 2.200$00

CHO THUÊ: Một khu đất rộng 2.046 thước vuông ở đường Bobillet.

Một ty lại chuyên trị đã lâu năm về nghề đóng xe rất tinh xảo! Hiện nay mới có thêm được nhiều kiểu tuyệt đẹp và thanh nhã. Hạng nào cũng có giấy cam-đoan chắc chắn.

Ai muốn mua góp tháng hay thuê tạm xin đến đó mà hỏi. Có bán đủ cả các vật dụng làm xe và tính giá riêng cho các hiệu buôn lại. 2005



3074



BỆNH NHỨC ĐẦU

như cầm lính đâm vào

Khi một phải đau thì chẳng nhức đầu, tiếc một; rồi sau sinh ra bệnh chứng mới. Hoặc bên thái-dương thấy đột mạnh, hoặc thấy ở-ở, người bệnh thì thấy đau nhức lo-lắng hình như cái lính nó đâm vào đầu vậy. Rồi thì chuyển-động đến cả tâm can, sinh ra đau tức, đột-gân, trắng ngực, tắp các đường mạch mắn (mạch máu sung lên, nếp sát các mạch máu, mắt-hay), não nề. Những đàn bà thì kinh-nguyệt bất điều, mà đau-đớn lo-lắng, huyết không được sung-túc, thường hay mắn cam, sắc khác yếu đau đi. Tuy vậy mà muốn chữa, thì cũng không khó gì, chỉ dùng thứ thuốc :

Dépuratif Richelet

có thể khỏi hẳn ngay được các bệnh căn đã mắc phải từ trước. Bây giờ các gân cốt lại vận-động như thường.

Thực là một thứ thuốc rất thần-hiệu, chữa khỏi kể có đến hàng nghìn bệnh sẵn mắn cùng bệnh ở ngoài da.

Bệnh đã nặng, đã lâu, đã chuyển sang bệnh gì mão lòng, dùng thứ thuốc này thì hết sạch, mà không còn một thứ bệnh gì ở người đa nữa, như bệnh cái cam ở mắt, bệnh lang-ben hắc-lào.

Thuốc « DÉPURATIF RICHELET » nay có bán ở các hàng thuốc lớn.

Thực là công hiệu !

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU

(hiệu đầu rai)

Một vị độc-giả có viết thư hỏi chúng tôi về cái giá-trị và cách dùng thuốc Dragées Rabuteau đặt nào, vì ngài đã nhờ thuốc Dragées Rabuteau (hiệu đầu rai) ấy mà khỏi được bệnh hoa liễu tinh tinh, mười mấy năm nhức, mà đã chuyển thành ra bệnh đau lộ dây và đau gân cốt.

Vậy tin kể ra sau này: Thuốc Dragées Rabuteau (hiệu đầu rai) này hộ chế có chất lọc là một chất rất bổ và thường khí huyết, lại có khí đạm-tuân (iode) để lọc các huyết được trong sạch mà làm cho tiêu tan những hơi độc ra ngoài hết. Người ta thường thấy phần nhiều người bị bệnh thì huyết, xanh xao và yếu đuối, đau mắt, đau cuống họng, có những mụn mọc nhỏ ở lên ở mặt. Nếu bị con gái thì nguyệt kỳ không đều, thường hay sinh ra đau bụng.

Muốn cho khỏi hết các bệnh ấy thì nên dùng độ với ly thuốc Dragées Rabuteau (hiệu đầu rai) là một thứ thuốc bình-nghiệm đã lâu, lại là một thứ thuốc có danh-giếng hơn cả.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả. 2009

HIỆU BÀO-CHẾ VÀ LỤC-HỢP

CHẾ THUỐC CHO NGƯỜI ĐẠI-PHÁP VÀ NGƯỜI AN-NAM

Ed. MONTÉS

Quan Bào-chế hạng nhất, Ih-nội, phố Paul-Bert, số 84

HÓA-HỌC CHẤT

và các thứ thuốc bào-chế

THUỐC ĐAU MẮT

Hiệu HORNET-CARD, tị các thứ đau mắt

THUỐC SOLUTION R. của ông **HOLBÉ** đề chữa a-phiện

SOLUTION R. HOLBÉ

2$50 một chai

Thuốc tuyệt diệu — Muốn dùng thuốc này phải có đơn quan Bác-sĩ người Pháp thì mới có thể mua được.

Gouttes « MÉTHARSINATE »

1$ 00 một lọ

Thuốc nhỏ mắt hàn thuyết, mỗi một thứ thuốc lâm gì, dùng thuốc này hay lắm!

Máy thứ thuốc bán-hiệu hay hơn :

Các thứ thuốc nước dùng lọ xin cứ tiêm vào đó chữa thuốc bổ LACOSTE MARTY DE SOUZA

Thuốc tiêm gonorrhée 0$50, trị bệnh Chaude-pisse

Thuốc nước SIROP PECTORAL đặc-cổ, trị bệnh ho.

Thuốc lạo chế người Viễn-đông dùng được thứ

Thuốc lậu hiệu « MONTÉS »

thuốc uống — 2$ 00 lọ 30 viên

thuốc thụt — 2$ 00 một chai

Chữa mới chóng lắm : chẳng bị một ngày nỗ ; chẳng chuẩn antiblennorragique và thuốc bicarbonatée của Bản-hiệu thì chắc khỏi. Thuốc này đã chữa được rất nhiều người khỏi lậu.

Gouttes « VIRGINIE »

1$ 00 một lọ

Trị những bệnh đau bí mật : Kinh-nguyệt không đều, hay bị khí hành hình đau bụng, mình mẩy, nhức đau lưng, gối mỏi, những thuốc này chỉ nước nên. Mỗi lọ mua tốt trong giành để hạn lâu.

ĐỒ BUỘC THUỐC

ĐỒ DÙNG ĐỂ THÍ-NGHIỆM HÓA-HỌC

ĐỒ MỔ-SẺ

Kính-hiển, đồ-hình, thuốc-thử hiệu LUMIÈRE và JOUGLA và giấy-bản, thuốc Citrate và thuốc Bouvet

Bán cuộn và bán bao kín

Bán cốt và bán lẻ

« THUỐC DÉRÉ »

0$ 90 một chai 1/4 litre

Trị bệnh phong mới bị lại bệnh bảy rất. Bệnh thuốc này rất chỉ nên dùng thuốc này mà thôi! Dùng thuốc khác chỉ càng thêm phiền phức! Dùng thuốc này thì mấy chai khỏi hẳn. Cam-đoan! Thuốc này một lọ chữa được 10 người, một chai chữa được 100 người. Thuốc này trong nửa tháng thì khỏi hẳn mọi chứng bệnh. Giá có 2$ 50 một chai. 2010

SOCIÉTÉ ASIATIQUE D'IMPORT ET D'EXPORT

Số 21, Rue Jules Ferry, ở Haiphong

CỐ BÁN: Vải, dạ, len, rượu vang, rượu sâm banh, rượu cốt nhắc, các thứ đồ hộp, vân vân.

Ai muốn hỏi gì, hiệu ấy sẽ sẵn lòng trả lời và sẽ gửi ngay các mẫu hàng đi. 2076

NGUYỄN-HỮU-THU dit SEN

HAIPHONG

CÁC ĐƯỜNG TÀU CHẠY SÔNG, BIỂN:

Tàu BẢO-THẠCH (JADE) chạy Hải phòng, Nam-hải, Bắc-hải, Hongkong

Tàu GIAO-CHỈ chạy Hải-phòng, Nam-định

Tàu ĐỒNG-LỢI chạy Hải-phòng, Nam-định.

Tàu TÂN-ĐỘ chạy Phả-lại (Sept Pagodes), Lâm.

Tàu CÁT-TƯỜNG chạy Hải-phòng, Kiến an.

Tàu CHAMPAGNE chạy Hải phòng, Hongay.

Tàu BỘ-ĐỀ chạy Hải-phòng, Hải dương.

Những hàng hóa thì phải xếp xuống tàu một giờ trước khi tàu khởi-hành

Ai cần điều gì xin hỏi tổng cục tại Hải phòng

Phố Bonnal số 61 — Phố Tourane số 9

TÉLÉPHONE N° 307 2077

NGÀY NÀO CŨNG CÓ XE THỔ CHẠY

Công-ty PHẠM-VĂN-PHI



Auto-Postale

ĐƯỜNG YÊN LÝ đi CHO HIỀU ở ga YÊN-LÝ chạy hàng ngày 5 giờ chiều, đến nơi ở Bến-thủy và ở Vinh rồi, ở CHỢ-HIỀU (Phố-Quỳ đi khỏi 1 giờ nhỏ) đến ga Yên-Lý rồi ga Yên-Lý. — ĐƯỜNG VINH VÀ HUẾ ở VINH đi khỏi 6 giờ sáng sau khi chuyến xe lửa vào Huế. ở ĐỒNG HÀ ra khỏi 8 giờ sáng sau khi chuyến xe lửa thứ nhất ở Huế ra.

Công-Ty chúng tôi xin trình qui-khách biết rằng : kể từ mồng năm tháng giêng lấy này, ngày nào chúng tôi cũng có xe chạy chở thơ và hành-khách ở ga Yên-Lý về Phủ-Quỳ và Phủ-Quỳ ra ga Yên-Lý. — Ở Phủ-Quỳ có 3 phiên chợ Hễ ai buôn bán cần mất lắm các qui-khách buôn bán ở đây đi lại có hàng-hóa gì xin cứ giao cho bên-ty chở, tính giá phải chăng.

Các qui-khách đi lại đường Vinh-Đồnghà nên đi xe thơ thì được cần thận hơn, nhưng kh. lấy về nên có ý kẻo lầm đi vào xe khác. Muốn khỏi sự lầm ấy, xin liệt qui khách đánh giây thép trước cho bên ty. Hễ khi bên ty nhận được giây-thép sẽ cho xe ra đón hay là chờ người nhà đi đón.

Không Yên-Lý đi chợ-Hiều thì đánh giây thép ra PHẠM-VĂN-PHI Yên-Lý gare; — mà đường Vinh-Đồng-Hà thì đánh giây thép cho PHẠM-VĂN-PHI Đồng-hới gare. 2012

CAFÉ, RESTAURANT HOTEL DES COLONIES

TRUNG-BẮC KHÁCH-SẠN

Chính-quán lại phố hàng Trống, số 59 ngang cửa Nhà-Thơ

Phụ-quán có vườn hoa rộng rãi, ở số 68 cũng phố ấy.

Đủ các cách tiện-lợi và lịch-sự theo lối ăn ở của người Âu-châu

Bản-sạn thừa tiếp các qui-khách Tây-Âu và Đông Á cũng một cách bình-đẳng, mà lại để tâm ý cho các ngài, người Nam-Việt hoặc người Trung-hoa, muốn ăn, ở, hoặc uống rượu chỗ biệt-tịch cũng được, và cũng một giá tiền.

Có xe Ô-TÔ cho các qui-khách đi giờ, ngày đi các tỉnh

Giây nói số : 280 — hoặc số : 150

Phụ-quán cũng có giây nói trực tiếp với chính-quán 2049

BẠCH-THÁI-BƯỞI

CÔNG-TY

HÃNG TÀU SÔNG BIỂN

Tàu CHẠY PHIÊN khắp các ngòi sông Bắc-kỳ ;

Tàu CHẠY VEN BIỂN Bắc-kỳ và Trung-kỳ ;

Tàu CHO THUÊ cả chuyến ;

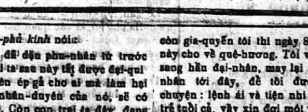
Tàu HẢI TRUYỀN và sà-lan :

Hãng-ty cũng có sao-cả hàng hóa mai-boang khắp-cảng

Ai cần điều gì xin hỏi tổng-cục tại Haiphong và các phân-ty tại Nam-định, Hanoi, Tuyên-quang, Việt-trì và Bến-thủy 2005

SOCIÉTÉ DES PHOSPHATES DU TONKIN

133, Avenue Paul Doumer à Haiphong



XUONG-TÂN (PHOSPHATES) là một thứ bột vun tốt, giống mầu, rất tốt, Vun ruộng bằng XƯƠNG-TÂN thì tốt rất và được gấp hai, gấp ba.

Hội chúng tôi chỗ nào cũng có người đứng ĐẠI-BIỂU

Ai muốn hỏi hoặc gì xin cứ gửi giấy cho chúng-tôi tại Haiphong, 133, Avenue Paul Doumer (Phố Cửa-Đất).

Chúng tôi bán giá như sau này, hàng lấy tại phá-máy ở Haiphong

23$ 00 một tấn PH. 19/21. Thứ bột để vun ruộng-chua.

22. 00 một tấn PH. S Thứ bột này thông dụng cả ruộng chua, ruộng-nguội 2030

No 28

TÁI-SINH-DUYÊN

(Sự-tích Mạnh-lệ-quân)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC *dịch thuật*

Lưu tiếp nói :

— Kẻ hạ-thần xin tiến cử một vị đại-thần. Vị đại-thần này thật là bậc tài giỏi, nếu đem quân đi đánh giặc thì chẳng trong bao lâu, sẽ được toàn thắng.

Vua *Thành-tôn* hỏi :

— Chẳng hay quốc-trượng định tiến-cử người nào.

Lưu-tiếp nói :

— Kẻ hạ-thần xin tiến-cử *Hoàng-phả-kinh*, hiện đang làm *Văn nam* Tổng-đốc đại nguyên-soái. Người ấy thật là tay lão-luyện về việc chiến-tranh, chỉ giao cho hai vạn quân sang *Sơn-đông* thì toán giặc kia tất phải võ tan vậy.

Vua *Thành-tôn* mừng lắm mà phán rằng :

— *Hoàng-phả-kinh* vốn là tay danh-tướng, nếu sai người ấy đi đánh, tất phải thành công.

— Nói xong, tức khắc gia phong *Hoàng-phả-kinh* làm Chinh-đông đại nguyên-soái, đem hai vạn quân ở *Vân-nam* đi đánh, giao cho được quyền « Tiên trảm hậu tấu ». Sai một viên quan đem tờ chiếu-thư ấy và ấn nguyên-soái đến trao cho *Hoàng-phả-kinh*. Cả một chiếc ấn tiên-phong nữa, để *Hoàng-phả-kinh* tự chọn lấy người làm tiên-phong.

Lưu-tiếp về phủ, viết một bức thư, sai người mật báo cho quan Tuần-phủ *Sơn-đông* là *Bành-như-trạch* biết rằng : *Hoàng-phả-kinh* là kẻ thù với ta. Hễn đi đánh chuyến này, hễ có việc gì, nên phí tấu triều-đình ngay ; lại phải bày mưu hãm-hại hắn. cho hả cái lòng căm-tức của ta. Giả sử có xảy ra việc gì, ta sẽ thừa-đương cho, không can chi mà lo ngại.

Hoàng-phả-kinh nghe có quan khâm sai đem chiếu-thư đến, vội-vàng ra nghênh tiếp. Khi đọc xong chiếu-thư rồi, *Hoàng-phả kinh* hỏi rằng :

— Trong triều ngày nay biết bao vị tướng, có sao lại phải sai đến lão-phu đây ?

Quan Khâm-sai nói :

— Số là vì *Lưu* quốc trượng tiến-cử, cho nên triều-đình mới sai quan nguyên-soái đi đánh.

Hoàng-phả-kinh tủm-tỉm cười mà bảo rằng :

— Tôi cũng biết chắc là bởi cái lòng ủ-tế của *Lưu* quốc-trượng tiến cử cho. Tôi đã đương cái trọng-trách này, còn có sợ gì việc chiến-trận.

Nói xong, liền mở tiệc khoản-đãi quan Khâm-sai. Trong khi uống rượu, *Hoàng-phả-kinh* hỏi thăm tình-hình quân giặc thế nào. Quan Khâm sai kể rõ tình-hình cho *Hoàng-phả-kinh* biết *Ô-tất-đạt* là người sức khỏe lạ thường và *Thần-vũ đạo nhân* có nhiều phép lạ. Hai người uống rượu mãi đến tối mới tan tiệc, rồi quan Khâm-sai ra quán-dịch yên nghỉ.

Khi *Hoàng-phả-kinh* lui vào nhà trong, *Doãn* phu nhân hỏi rằng :

— Việc này chính là mưu kế của *Lưu-tiếp* bảo thù cho con đó, ta biết làm thế nào ?

Hoàng-phả-kinh nói :

— Ngày trước nếu ta dâng biểu tâu với thiên-tử thì ngày nay không đến nỗi có xảy ra việc này, bây giờ hối sao cho kịp !

Doãn phu-nhân nói :

— Bây giờ ta dâng biểu tâu rõ là hắn vì con báo thù mà định hãm-hại một vị đại thần, phỏng có được không ?

Hoàng-phả-kinh nói :

— Nay ta đang phụng chỉ đi đánh giặc, nếu tâu việc ấy thì triều-đình tất nghĩ ta là kẻ thám sống sợ chết, mà phải tìm cớ để thoái-thác chăng. Giặc Thổ-phiên năm xưa đã-lợn thế nào mà ta còn phá tan được, lo chi giặc *Triều-tiên* này.

Doãn phu-nhân nói :

— Phu quân dẫu giỏi nghề chinh-chiến, nhưng giặc *Triều-tiên* có yêu-thuật, khó lòng mà đánh vỡ được.

Hoàng-phả kinh nói :

— Ta nhờ cái uy-linh của thiên-tử thì yêu-thuật tất cũng phải tiêu, phu-nhân chớ lo-ngại.

Hoàng-phủ thiên-hoa nói :

— Thân-phụ cho con theo đi, con cũng có thể giúp được một tay.

Trưởng-hoa tiểu-thư nói :

— Con đã hơi biết chút về-nghệ, vậy ngày nay thân-phụ cũng nên cho con theo đi.

Hoàng-phả-kinh nói :

— Việc chinh-chiến không phải trò đùa. Ta đây chịu ơn vua lộc nước, đáng phải mạo hiểm, còn các con thì nên thu-xếp trở về quê-hương mà phụng-dưỡng thân-mẫu cho toàn hiếu đạo. Các con chớ có tham-cứu công-danh mà lại bị tay *Lưu-tiếp* nó hãm-hại. Đợi khi ta về, bấy giờ sẽ thương nghị.

Doãn phu-nhân nói :

— Phu quân chỉ bảo, tôi xin vâng lời. Nhưng sự nhân-duyên của hai con đều chưa thành cả, bây giờ nên làm thế nào ?

Hoàng-phả kinh nói :

— Tôi đã đặt phu-nhân từ trước là con gái ta sau này tất được đại-quí ta chớ nên ép gả cho ai mà làm hại nó. Sự nhân-duyên của nó, nó có tới định. Còn con trai ta đây, đang độ thiếu-trẻ, chưa cần lo vội. Tôi đi đánh giặc, lâu thì hai năm, chóng thì một năm, cũng sẽ trở về. Đợi khi tôi về, bấy giờ sẽ làm lễ cưới cho *Mạnh-sĩ-nguyên* đến, *Hoàng-phả kinh* với vàng ra nghênh tiếp.

Mạnh-sĩ-nguyên nói :

— Không ngờ *Lưu-tiếp* lại đem lòng hiểm-độc, báo thù cho con. Nay tiên cử quan nguyên-soái đi đánh giặc, chẳng hay việc này quan nguyên-soái nghĩ thế nào ?

Hoàng-phả-kinh nói :

— Việc này dẫu bởi *Lưu-tiếp* bảo thù, nhưng tôi chịu ơn vua lộc nước hãy lâu, cũng nên vì nước tận trung mới phải. Tôi đã định đến ngày 12 tháng 8 này cử binh đi đánh giặc, còn gia-quyến tôi thì ngày 8 tháng 8 này cho về quê-hương. Tôi vừa định sang hầu đại-nhân, may lại gặp đại-nhân tới đây, để tôi được thưa chuyện : lệnh ái và tiện nhi đều còn trẻ tuổi cả, vậy xin đợi một vài năm, đến khi tôi tới thu quân về, bấy giờ sẽ làm lễ cưới.

Mạnh-sĩ-nguyên nói :

— Ngày nay ngài đang lo việc nước thì cái việc nhỏ-mọn ấy đợi khi thu quân về sẽ bàn, có cần chi vội. Nhưng tôi nghe quân giặc dùng yêu-thuật, tướng cũng khá lo.

Hoàng-phả-kinh nói :

— Tôi cứ dốc lòng trung-thành vì nước thì chắc hoàng-thiên cũng phải ủng-hộ. Và nhờ uy-linh thánh-thượng ta, còn sợ gì yêu-thuật. Giả-sử có xảy ra sự chẳng may nữa thì cũng là cái hồn phận của kẻ làm tôi.

Mạnh-sĩ-nguyên nói :

— Ngài có lòng trung-thành như vậy thì chắc hẳn hoàng-thiên ủng-hộ, sẽ được thành-công. Ngày nay tôi muốn tiến-cử một viện đại-tướng để theo ngài đi giúp sức.

Hoàng-phả-kinh hỏi :

— Chẳng hay đại-nhân định tiến-cử người nào ?

(Còn nữa).